

Reintje De Vos

Hendrik <Van Alkmaar>

Haarlem, 1826

Izegrim, het klagen moede, werpt aan Reintje den handschoen toe, en eischt hem in het kampgevecht.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62132)

Zulke betaling ontving IZEGRIM voor zijne bemoeijingen. Zegt hij nu niet ten onregte, Heer Koning! dat ik hem verried? — Vraagt het hem zelve, of het niet zoo geweest is; hij was er zelf bij.”

*IZEGRIM, het klagen moede, werpt aan
REINTJE den handschoen toe, en eischt
hem in het kampgevecht.*

IZEGRIM sprak op nieuw: „Laat ons aan alles een einde maken! Wat hebben wij aan het gestadig gekijf? Die regt heeft, zal wel regt erlangen. REINTJE! Gij zult uw loon krijgen. Ik eisch u in het kamp, en hebt gij regt, dit zal u dan gebeuren.

Gij spreekt hier van mijn verblijf bij het hof der apen en hoe ik aldaar honger had, en dat gij aan mij eenige spijsze hebt gebragt. Het was wat fraais! een been, waarvan het vleesch was afgeknaagd! Gij spottet toen met mij en nu spreekt gij mijner eere te na. Hoe menige schimpredē hebt gij hier met leugenen tegen mij voorgedragen, vooral hoe ik den Koning naar het leven stond. Gij belooft den Koning, hem eenen schat te zullen wijzen, maar hoe veel heeft hij er van gezien? Gij hebt mijne vrouw geschonden, zoo dat zij het niet te boven kan komen. Het is thans zaak dat ik tegen u optrek; wij willen yechten over oud en nieuw. Ik daag u thans nit

Ji hävven myn wyv, de wulvinnen,
 Shänded, dat se nummer kan forwinnen.
 Dit is de fake, de ik ju tye!
 Wi willen kämpen umme öld unde nye:
 Ik äfhe ju to kampe to desser tyd!
 Ik spräke, dat ji ein forräder un mörder fyt!
 Ik wil mid ju kämpen lyv umme lyv:
 Sus mag eins endigen unfe kyv!
 De ütbut den kamp, dat is dat regt,
 Einen handfhen deme anderen to dõnde plägt.
 Dën hävve ji hyr! nemet to ju!
 Draden fhal sik dat finden nu.
 Hër koning, unde alle ji heren gemèn,
 Dit hävve ji gehored, unde ji mogen't hyr fèn:
 He fhal nigt wiken üt desseme regt,
 Êr desse kamp fy nedder gelägd!

Do dagte Reinke in sineme môd:
 Dit wil gelden lyv unde gød!
 He is grõt, unde ik bin klên;
 Werd desse kanze nu forfèn,
 So is mine list al forloren.
 Dog hävve ik wes fordêl toforen,
 Nigt fhal it gân na sineme willen.
 Ik lêt öme to fore de klouwen avfillen:
 Al is fyn môd nog nigt geköled,
 Ik hope, dat he jo dat fulve nog fölet.

Middés sprak Reinke tom wulve wedder:
 Ifegrim, ji sint fulven ein forräder!
 De fake, de ji mi hyr tõlæggen,
 De lege ji alle, wan ji de fäggen.
 Mid ju to kämpen, dat mot ik wagen,
 Darfõr wil ik ök nigt forzagen.

tot een kampgevecht, en verklaar dat gij een dief en moordenaar zijt. Ik wil met u vechten, lijf om lijf, en zoo zal er een einde komen aan onzen twist.

Die de uitdaging doet, moet volgens regt den handschoen werpen; hier is hij! Neem hem op; ik zal weldra gereed zijn. Heer Koning! en gij allen, Mijne Heeren! Gij hebt het gehoord en gezien, REINAART zal niet uit het regt gaan, voor dat deze kamp beslist zal zijn." —

REINTJE zeide bij zich zelve: „Dit komt op lijf en leven aan. Hij is groot en ik ben klein. Schiet ik hier bij te kort, dan is alle list vergeefs besteed. Ik heb nog iets vooruit en het zal hem niet naar zijnen wensch gaan. Ik liet hem de klauwen van de voorpoten afrukken; al is het, dat zijn moed niet geheel gekoeld is, ik wil hopen dat hij dit zulks nog gevoelen zal.

Vervolgens sprak hij tegen den wolf: „IZEGRIM! Gij zijt zelf een verrader. De zaak, waarmede gij mij beschuldigt, is gelogen. Ik wil het wagen om met u te vechten. Ik ben voor U geenszins bevreesd, en het was voorlang mijne begeerte. IZEGRIM liegt alles wat hij zegt, en der-

Ji bringen mi, där ik gärne were;
 Dit was alletyd myn begere,
 Ifegrim lugt hyr, dat he fägt,
 Des fätte ik ein pand hyr in dit regt!

De koning entfeng de pande do
 Fan Reinken, ök fan Ifegrime darto,
 Unde sprak: ji twe fholt fätten borgen,
 Dat ji to kampe komen morgen.
 Ji sint in beden parten forworen,
 Men kan alletyd juwe klagd nig horen,
 Ifegrimes borgen worden dare
 Hinze de kater, unde Brün de bare.
 Moncke de junge, Marten apens sone,
 Ward borge for Reinken, unde Grimbård de konz,

Do sprak to Reinken de apinne:
 Reinke, frund, wäset klök fan finne!
 Marten, myn man unde juwe öm,
 De nu upgetogen is na Róm,
 De lærde mi eins ein gebäd,
 Dat de Abbed fan Slükup hävt gefät.
 De abbed hadde Marten lëv,
 Unde gav öme dit bäd in eineme brëv,
 He sprak: dat bäd is güd alletyd
 Dën, de gån willen in den ftryd,
 Dën fhäl men dit bäd overläfen
 Des morgens nogteren, fö fhäl he wäfen
 Des dages fry fan aller nöd,
 Unde is behoded för den död
 Den fulven dag to allen stunden;
 Nemand fhäl öme konnen wunden;
 He werd fan alleme kwaden forlöft.
 Hyrumme, neye, hävvet guden tröft.

halve zet ik ook een onderpand hier in het gerigte." —

De Koning nam de panden aan van beiden, en sprak: „Gij moet borgen stellen, dat gij morgen in het kamp zult verschijnen; gij hebt aan beide zijden schuld, en men kan niet ten allen tijde voor uwe klagten gereed zijn. IZEGRIM stelde toen BRUIN en HINZE als zijne borgen, en voor REINTJE traden GRIMBAARD en MONCKE, de oudsten zoon van MAARTEN (de aap) op.

Mevrouw (de Apin) sprak REINAART aan en zeide: „Vriend! wees nu op uwe hoede en wijs. Mijn man, thans te *Rome*, leerde mij eens een gebed, hetwelk de Abt VAN SLOKOP hem gegeven heeft. Die Abt achtte MAARTEN hoog, en zond hem een afschrift van hetzelfde in eenen brief, waarbij hij melde, dat hetzelfde ten allen tijde goed was, maar vooral voor hem, die ten strijde zal gaan. Wanneer het over iemand gelezen werd des morgens in het nuchteren, dan zoude deze gedurende den geheelen dag voor alle wonden behoed zijn, en ook verlost van alle rampen. Neef! wees derhalve getroost; ik zal dit gebed morgen over u lezen, dan behoeft gij voor den dood niet beangst te zijn.”

Ik wilt over ju läfen morgen,
So dorve ji för den död nigt sorgen.

Reinke sprak: myn leve medder,
Ik danke ju fêr, ik denke des wedder.
Mine sake is regtfärdig boven al,
Dat fulve mi meist helpen shal.

Reinkens frunde de nagt där bleven,
Up dat se Reinken de forge fordreven.
De apinne, frouwe Rukenouwe,
Was Reinken gûd unde fêr trouwe.
Se lêt öme twifhen höved unde start,
Unde ök umme de brost tom buke ward

Syn hâr altomalen avfhären,
Dârto wol fât mid olie smären.

Reinke was rund, fât unde wolgeföd,
Se sprak: Reinke, fêt, wat ji dôt!

Horet na guder frunde råd,
Dat dait ju gûd, unde nümmer kwäd.

Drinket nu fele to desser tyd,
Unde wan ji in den kreit gekomen syt,

Höldet juwe water so lange mid magt,
Men dänne so wäfet darup bedagt,

Pisfet dänne ful juwen ruwen start,
Unde slät den wulv umme sinen bård.

Konne ji öm in de ogen raken,
Ji wêrden syn gesigte düster maken.

Dat fulve mogte ju fêr fromen,
Unde öme to groteme hinder komen.

Dit alle möte ji sus wagen,

Unde latet öm êrsten ju fuste jagen,

Unde ji sholt lopen sus jegen den wind,

Dâr men fele stoves unde sandes find,

Dat

REINAART hernam: „Mijne lieve Moei! Ik bedank u. Ik zal het erkennen. Mijne zaak is regtvaardig en dit zal mij het meest helpen.”

Zijne vrienden bleven gedurende den nacht bij hem. Mevrouw van FIJNEREUK was hem bijzonder genegen en zeer getrouw. Zij liet hem tusfchen kop en staart, en ook om den buik en de borst fcheeren, en fmeerde hem ter degen met olie in; hij was rond, vet en welgedaan. Zij zeide: „REINTJE, zie wel toe wat gij doet, en hoor naar vrienden-raad; dit zal u goed doen. Drink nu veel en meer dan gij gewoon zijt, en houd uw water in, totdat gij in het ftrijdperk gekomen zijt; maar dan moet gij dit in de staart doen loopen en tracht dan den wolf daarmede om zijn kop te slaan; kunt gij hem in de oogen raken, zoo veel te beter, en dit fcherpe vocht zal hem zijn gezigt verdonkeren. Dit zal u wel te ftade komen en hem hinderen; gij moet het wagen; gij moet hem eerst aan het loopen brengen en wel tegen den wind op, en waar veel ftof en zand ligt; krab dit op en doe het hem in de oogen ftulven; daarna moet gij u omkeeren, en als hij zich in de oogen wischt, doe er dan uw voordeel mede, en fla hem dan met den natten staart in het gezicht, dan zal hij niet weten waar hij is.

Dat öme dat in de ogen mogte weien:
 Dan fhole ji ju fan öme draien.
 Dewile he dänne wifhet fine ogen,
 So denket juwe fordel al dat ji mogen,
 Unde flät öm in fyn angefigte mid juwer pis;
 He fhal niget weten, wör he is.

Sêt, neve, it is nu fo gefhopen,
 Ji fholen ju läggen nu to flapen:
 Wi willen ju wäkken, wan dat is tyd.
 Erst wil ik over ju läfen mid flyt
 De hilgen wördo, där ik fan fäde,
 Middés fe de hand up öm läde,
 Unde sprak: *gaudo statzi salphenia,*
Casbu gorfous barbas as bulfrio!
 Sêt, Reinke, nu fint ji wol forwård!
 So sprak ök de greving Grimbård.

Sus brogten fe öm tor ruheftede,
 Därfulvest fik Reinke flapen läde,
 He flêp, wente dat de sunne upging.
 Do kwam de otter unde de greving,
 Se wäckeden Reinken samtliken beide,
 Se spröken, dat he fik wol bereide.
 De otter gav öm einen äntfogel jung,
 He sprak: ik sprang darna mannigen sprung,
 Êr ik dên eineme fögelër nam
 By Hönrebröd regt an deme dam;
 Dên fhole ji äten, leve fädder!
 Dat is gude handgibt, sprak Reinke wedder,
 Forfmade ik dat, fo were ik sot.
 Dat ji miner denken, dat lone ju God!
 Reinke at wol unde drank ök därto,
 Unde ging mid finen frunden do

Zie Neef! zoo staan de zaken. Gij moet nu gaan slapen. Wij zullen u wekken als het tijd is, eerst zal ik over u de heilige woorden lezen waarvan ik gesproken heb." — Hierna de hand op zijn hoofd leggende, zeide zij: *gaudo statzi satphenio* enz. Zie REINTJE! nu zijt gij wel behoed GRIMBAARD bevestigde zulks.

Zij bragten hem vervolgens naar zijne rustplaats. Hij sliep tot dat de zon opkwam. GRIMBAARD en de Otter wekten hem op, en spraken hem eenen goeden moed in. De laatste bragt hem een jonge eend; hij zeide: „Ik moest menigen sprong doen eer ik hem bij HOENDERBROED, aan den dijk heb bemagtigd. Gij moet hem opeten, lieve Neef!" — „Het is een goede handgift, (zeide REINTJE,) vermaadde ik die, dan zoude ik dwaas handelen. Dat gij zoo mijner gedenkt, zal wel vergolden worden." REINTJE at en dronk en ging daarna met zijne vrienden in den kring en op het plein, waar het kampgevecht zoude plaats hebben.

In den kreit unde up den plân.
 Dâr men den kamp fholde flân.

Alse de koning Reinken fornam,
 Dat he so befhoren kwam,
 Dat men öme so to kreite brogte,
 He laghede finer, al dat he mogte.
 He sag öm alfus fät gefinâred,
 Unde sprak: o fos, we hävt di dat geléred?
 Du magst wol heten Reinke fos,
 Du bist ön altomalen to lös,
 In allen örden westu ein hol!
 Wil it di nu helpen, dat findstu wol.

Reinke negede deme koninge fere,
 Unde böd ök der koninginnen ere.
 He wifede sik to wäfen wolgemeid,
 Unde sprang middés in den kreit.
 Dâr was de wulv mid finen frunden,
 De alle Reinken des kwadesten gunden.
 Se spröken mannig forbolgen wörd.
 De kreitwârders brogten de hilgen fôrd,
 Dat was de Lupard unde de Los:
 Dâr mošte fwären bede wuly unde fos,
 Umme wat se dâr kwemen in den kreit.
 De wulv de fwôr den êrsten eid.
 He fwôr, dat Reinke were ein forräder,
 Ein dêv, ein mördenër, ein misfedäder,
 Ein êbräker unde ein fals'h ketyv;
 Dit gilt uns beden lyv umme lyv!

Reinke fwôr wedder in deme fulven kreit,

Dat